

MĚ se jen tak nezbavíte!

svobodny-svet.cz/me-se-jen-tak-nezbavite

16. ledna 2023

RUDOLF GAJDOŠ

Potkají se dva a jeden říká: „**Už jsi viděl ten film, jak ruští oligarchové svrhli Putina?**“ Druhý odpovídá: „Ne, já na sci-fi nekoukám.“

V souvislosti s válkou na Ukrajině se o Rusku šíří různé narativy nebo-li dogmata, přičemž některá jsou alespoň částečně založená na pravdě a některá jsou úplně nesmysly. V souvislosti s bezbřehou vládní podporou Ukrajiny hrozí, že pokud si dovolíte o nějakém tom dogmatu alespoň zapochybovat, nebo jen začnete přemýšlet (ach, jak je dnešní doba i proti pouhému přemýšlení) a pokusíte se o oddělení zrna od plevy, dostanete darem hned několik nálepek: dezinformátor, proruský troll, šváb a podobně. Nemusíte nutně tvrdit, že Putin je bůh a spasitel světa a že byste chtěli nedejbože ruské tanky i v Praze. A pokud svoje myšlenky si dovolíte publikovat někde na mainstreamu, dostanete banána (angl. ban: zákaz).

Jedno z takových dogmat, které zde budu rozebírat, tvrdí, že ruští oligarchové drží Putina v šachu, a pokud by chtěli, tak Putin okamžitě zmizí ze scény. Co je na něm pravda?

Do začátku války na Ukrajině by se o tomto dogmatu dalo dlouze diskutovat, nyní je ale jasné, že toto dogma je nesmysl a pravda je právě naopak: Putin drží oligarchy v šachu, a ti si proti němu nedovolí ani písknout, a pokud přece jenom, tak s maximální opatrností. Proč? Je zde několik důvodů:

1. Výhody

Být oligarchou a zároveň mít dobré vztahy s vládou je sen všech boháčů. Zvláště v Rusku, kde je korupce všudypřítomná. Být kamarádem samotného prezidenta a jeho štábu mimo jiné znamená, že pokud ho v něčem podpořím, on zase může přimhouřit oči nad nějakými čachry, které jsou na hraně zákona, a pokud by mi něco hrozilo, můžu se pokusit u něho dovolat pomoc. Nebo-li něco za něco: já mu náklonnost a podporu, on mi také podporu a případnou pomoc. A s posvěcením vlády se podniká mnohem „lépe“ a „jednodušeji“. Pokud se ovšem nic neprovalí na veřejnost...

2. Strach

Mnoho lidí, a hlavně oligarchů, se proti Putinovi nevymezuje anebo ho alespoň podpoří z jednoduchého důvodu: má z Putina a spol. strach. Proč? Jedna z příčin je ta, že mají na paměti případ Michaila Chodorkovského. O co se tehdy jednalo?

Po pádu SSSR v roce 1991 se prezidentem Ruska stal Boris Jelcin. Jelcinova politika se musela vyrovnat s přechodem ze řízeného na tržní hospodářství a dalšími problémy, zděděnými z dob Sovětského svazu. Sám Jelcin ale politiku řídil podle toho, kolik měl promile alkoholu v krvi, však se také tomuto období říká divoký kapitalismus. V zemi se rozmohla mafie a korupce slavila zlatá léta. Michail Chodorkovskij se v roce 1997 stal výkonným ředitelem a majitelem ropné společnosti Jukos, která byla jednou z největších nestátních

ruských ropných společností. Samotná společnost Jukos vznikla v devadesátých letech díky privatizaci státního ropného průmyslu. V roce 1999 se v Rusku k moci dostal Vladimir Putin, který začal s koncentrací státní moci a po divokých a uvolněných devadesátých letech začal dělat „pořádek“. A zde začal problém: Chodorkovskij financoval mimo jiné i opoziční politické strany a také chtěl Jukos prodat do amerických rukou. To se zase nelíbilo Putinovi, kterému by to udělalo čáru přes rozpočet v jeho plánech. Chodorkovskij nelenil a Putina obvinil k korupce, Putin odpověděl obviněním z neplacení daní a z dalších finančních podvodů. V roce 2003 byl Chodorkovskij zadržen, v roce 2005 byl uznán vinným z podvodů a odsouzen na 14 let vězení. Chodorkovskij se ale nevzdal: na přelomu let 2009 a 2010 proběhl další soudní proces, který Chodorkovskij opět prohrál. Spor nakonec skončil u Evropského soudu pro lidská práva, kdy Chodorkovskij obvinil Putina ze zmanipulovaného a politického procesu. Soud ale dal za pravdu Putinovi. Chodorkovskij si celkem odpykal 10 let, kdy spolu s dalšími vězni vyráběl šanony. V roce 2013 byl Putinovým výnosem propuštěn a odcestoval na Západ. Samotná společnost Jukos v roce 2006 zbankrotovala a její majetek nakonec skončil v rukou státní ropné společnosti Rosněfť.

Procesy s Chodorkovským, které otřásly světem, mají současní ruští oligarchové určitě na paměti, a tak jejich přání je, aby neskončili jako on. I sám Chodorkovskij může mluvit o štěstí, že Kreml nenapadlo použít novičok a skončit tak s Chodorkovským navždy. O tom, že příliš hlasitým kritikům Putina a jeho režimu v Rusku pšenice nekvete, ví své i Alexej Navalnyj, který si aktuálně odpykává trest odnětí svobody, konkrétně tři a půl let.

Že ruští oligarchové se proti Putinovi neodvážejí ani pípnout, názorně ukázaly i sankce v souvislosti s válkou na Ukrajině, kdy byly ruským oligarchům mimo jiné zabaveny luxusní jachty. Oligarchové se neozvali: za prvé nejspíš mají majetku ještě dost a jedna zabavená jachta jejich vlastní existenci neohrozí, a za druhé si nechtějí s

Putinem z výše uvedených důvodů rozházet vztahy. Asi si řekli, že lepší je přijít o část majetku na Západě, než přijít o většinu majetku nacházejícího se v Rusku a skončit jako Chodorkovskij, ne-li hůř...

Pokud tedy Západ chce svrhnout Putina a nahradit ho někým jiným, který bude se Západem spolupracovat, musí najít jiné cesty, jak se Putina zbavit, protože:

- Cesta přes oligarchy nevede.
- Masové lidové protesty také toho mnoho nezmůžou, demonstranty rozhání jednotky OMON a organizátoři jsou zatýkáni.
- Obyčejní Rusové také proti Putinovi až tak neprotestují; víra, že panovník je neomylný a ví, co dělá, je v Rusku silně zakořeněná a je stará jako Rusko samo.
- Armáda je Putinovi věrná.
- Další paramilitantní jednotky, jako například Čečenci Ramzana Kadyrova, mají Putina v obzvláštní úctě. Sám Kadyrov intenzivně buduje Putinovi kult osobnosti, například o něm prohlásil, že (cituji): „...Putin je nádherný. Myslí na Čečensko víc než na kteroukoli jinou republiku (Ruské federace). Když mi zavraždili otce, přijel (Putin) a osobně se dostavil na hřbitov. Putin zastavil válku. Putin by se měl stát doživotním prezidentem. Je zapotřebí silné vlády.“
- Putinovo okolí (ministři, generálové apod.) s Putinem drží.

Dá se tedy říct, že Putinovi odpůrci musí počkat na Putinovu smrt; teprve potom by se mohly poměry v Rusku změnit v jejich prospěch. Pokud ovšem Putin nejmenuje svého nástupce už za svého života a pokud Putinův nástupce nebude tak silnou osobností jako Putin.

| blogosvet.cz

■ ■ ■ ■ ■ (1 votes, average: **5,00** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

